

Vũ Trọng Phụng

TÌNH LÀ GIẤY OAN

Tác giả ký dưới bút danh: Thiên Hư

Cái hôm cụ Bá cỡ ba nút ruột tượng, lấy ra cái giấy bạc một đồng trao cho bác lái chó là hôm cụ được vui lòng vô hạn vì con Vện cụ mới mua đây là con chó - theo ý cụ - có dị tướng : béo tốt, chân thấp, mõm vớ tai vừa nhọn vừa ngắn, đuôi cũng ngắn, mặt tròn tròn gầy gập như mặt dơi, lông đã vàng mượt lại có vằn đen như lột hùm.

Cụ đã khoe với cả xóm rằng ai nuôi được thứ chó ấy tất sẽ nhiều dịp phát tài, giống chó nó cũng có tướng như người mà con Vện kia lại quý hơn các thứ chó huyền đề hoặc tứ túc mai hoa vì nó có tướng ngũ đoản.

Chẳng hiểu cụ Bá xem tướng con Vện có đúng không mà sau khi có nó mới được vài ngày, chưa thấy cho cụ được dịp phát tài đâu, nó đã vồ lấy chân cụ Bá bà ngoạm luôn cho hai ngoạm. Tuy rằng không ngập thịt nhưng cụ bà bị toạc tới hai tắc váy lĩnh - cái triệu chứng hao tài !

Có lẽ tướng ngũ đoản cũng chẳng đáng quý bằng cái váy lĩnh nên chi cụ Bá ông hết can ngăn lại hạch lại cụ bà rằng: "Mới thả cũi nó buổi chiều, nó chưa quen biết người nhà, sao bà đi về

khuya lại không đánh tiếng?" mà cũng chẳng rụt nổi của cụ bà cái đòn ông tướng giáng mạnh xuống lưng con Vện như mưa.

- Này cẩn trọng ! này phản chủ với bà !

Thất bại trong cuộc làm trạng sư cho con chó có di tướng ấy, cụ bá hậm hực đến vài ngày mà khách hàng của cụ cũng phải vô kích từ đó. Bốn chiếc răng nanh nhọn hoắt không dám dùng đến nữa, bây giờ thấy khách lạ Vện chỉ dám gâu gâu xuống hoặc gừ gừ xoàng vài cái một cách rất tức tối thâm mà thôi. Thật chẳng khác gì mấy ngài quan viên kia được rủ rê xuống xóm chị em đã tưởng sẽ hưởng thể nọ... thể này mà sau cùng chỉ được làm châu chày thôi vậy.

Vẫn biết cắn là cái tính giới cho của chó thật, nhưng lần nào vừa rún chân rụt cổ, ngửa mõm nhe nanh hừ một cái là tức khắc có người nhà quát rầm lên những suýt suýt, con Vện vừa phản chột nghĩ đến cái đòn ông, vừa phân cho sự mắng mình là áp chế, đâm ngay ra cái chứng "thì ông mặc kệ" chui tọt vào gầm giường nằm luôn.

Dần dần nó chỉ hết đến bữa thì ăn, ăn xong tìm một chỗ cao ráo ít muỗi, ít ruồi đánh một giấc. Nhân vì cư bất thiện, cứ ngày nào cũng đủ hai bữa, sáng ngủ đến 10 giờ mới thềm vươn vai đứng dậy hoặc trưa nào cũng siết một giấc, cuộc đời thể cũng tẻ, Vện ta phải đi tán gái cho tiêu thời giờ.

Đã không vất vả đến cái thân xác lúc nào, lại được chơi mặc

thích, Vện càng ngày càng béo tốt, lông cứ mượt như nhung. Trong cũng có vẻ "bộ" lắm.

Bộ mã đã bảnh bao cố nhiên trên đường tình dễ đắc thắng, cái tiếng chơi bời của Vện ít lâu không ngờ lừng cả xóm. Vện đã nặn thêm ít nhiều xuất đỉnh cho cái xã hội có mồm, bất cứ nhà nào hễ có chó cái là thấy tiếng quấy khóc của chó con. Thì ra Vện cũng có số đào hoa như người vậy.

Nếu có ai được mục kích công tử Vện đuổi gái thì mới rõ "tâm lý phụ nữ" với những cái mãnh lực của những bộ mã giẻ cùi.

Không có mút-soa nhưng lại thích bắt chước cái lối quay quay mút-soa đằng sau gái nó là cái mốt Hà Thành, trước mặt gái, Vện ta cũng vẩy đuôi cho luôn luôn ve vẩy, loanh quanh lượn mấy vòng, thè lưỡi rõ dài, ngửi trên một cái, hết sức bày tỏ "tấm lòng khuyển mã", ấy chỉ có thể mà các "tiểu thư" : Vàng, Bông, Cún, Mục, cô nào dữ, lắm điều vào bậc nhất, có nanh nhọn bậc nhất, cũng không nở cự tuyệt con... người có duyên một cách lạ ấy, cũng cảm ngay. Thật Vện không đến nỗi bị tên, bị chửi mắng bao giờ.

Mùi nhang đã trải mùi dầu thử chơi, từ các cô eu đài các đến các cô eu nghèo hèn, từ béo mượt đến gẻ lở gầy còm, không mống nào không là tình nhân của Vện.

Trò đời thường thấy kẻ hơn mình thì ghen ghét, những chó vô

duyên khác thường họp đàn họp lũ đến tận nhà cụ Bá gây sự với Vện luôn. Không hèn gì, cũng là hạng có.. một vài miếng nên Vện chẳng sợ, lắm khi một mình chống với ba bốn cũng vẫn thắng trận như thường.

Chỉ có một lần, đàn kia đông quá, dễ đến mười mồm ấy, thấy đều vây quanh lấy Vện mà vồ, mà nhá, khiến không cự nổi, Vện phải học tốc chui tọt vào gậm giường đứng giữ thế thủ cẩn thận rồi nhe nanh gừ gừ ra ý thách: "Chúng mày có giỏi vào đây mảy ông!" Đàn kia không con nào dám vào, chỉ đứng ở cổng gâu gâu rầm lên ra ý chửi bới văng tục. Thật cũng chẳng may cho Vện quá, vì ngày hôm ấy nhà cụ Bá có giỗ tổ, giữa lúc lại là lúc cụ bà đương sôi cơm cúng, cụ ông đương khăn khứa trước bàn thờ... Bỗng dưng thấy tiếng chó sủa vang trời, nhìn ra thì toàn một lũ "đầu trâu mặt ngựa" đương xúm nhau giữa cửa chỗ mồm vào chửi bới thậm tệ, mà dưới gầm... là Vện, biết ngay là chuyện ghen tuông chi đó, bực mình vì sợ bất kính, cụ Bá quên cả chân mình bít tất bông trắng nõn, nhảy ngay xuống đất vớ cái lau màn, ra dẹp tan lũ "ung khuyến" rồi vào xích cổ Vện lại, rột cho một trận không tiếc tay. Thói thường chó đen giữ mực, Vện cũng chẳng chừa !

Đêm ấy, một đêm giăng thanh gió mát, nhân khi cao hứng, Vện phá rào chui ra ngoài đi với "tình nhân". Giữa lúc hai bên chỉ tre thề hóp nặng lời trên con đường nhỏ giáp với lũy tre quanh làng

nó cũng là một thứ "con đường Cổ Ngư" của ta chẳng hạn thì một chú Cựعر thừa cơ chui qua cái chỗ hở ở rậu, vào sân tự do đỡ mất cái chậu thau đồng.

Thấy sột soạt tiếng động lúc trộm đã chui ra, cụ Bá gọi Vện mãi chẳng thấy đâu, lật đật phải cầm đèn ra sân soi thì... hỡi ơi nông nổi !

Cách đây chỉ vài phút, Vện lại chui qua lỗ hồng ở rậu mà vào, đôi con người lăm lét nhìn trộm chủ ra vẻ lo nghĩ không hiểu đương đêm soi đèn tìm mình làm gì thế kia. Thấy Vện có vẻ khả nghi, cụ Bá nhìn đến hàng rào rồi thất kinh chạy lại lỗ hồng.

Rành rành một mảng lông mắc gai theo chiều lưng Vện lúc chui ra còn sờ sờ ở đó, cụ biết ngay là thủ đoạn của Vện, là nhờ Vện chú Cựعر mới được thừa cơ...

Giữa lúc cụ tiếc, thì một con chó, cô Khoang, trông cũng có quý tướng, bốn chân tứ túc mai hoa, "gót son" đẹp nồn đáng gọi là "hoa khôi" của làng êu, cũng chui qua giậu mà vào. Cô vào gừ gừ một cách nũng nịu như tiếng oanh thỏ thẻ, đại khái : "Mình ơi giữa lúc giăng thanh gió mát mà mình nỡ bỏ về, mình sợ hãi lão chủ thế, thì ra mình không hết lòng hi sinh với cái ái tình cao thượng của đôi ta ư?" Mà Vện - giữa lúc này đã là phạm nhân, - cũng cứ tự nhiên... mon trón tình nhân, không để tâm đến cái tội lớn của mình !

Chẳng thềm nghĩ đến "cặp uyên ương," cụ Bá lấy gậy vục cho cả

đôi một cách phàm phũ. Giận đến cực điểm, lại đau đớn vì đã mắc lừa cái tướng ngũ đoản, cụ quyết không dung thứ Vện, chỏ ngay lên vàng giăng thề độc: hễ có khách là trị tội Vện phải chịu... giềng hình!

* * *

Khách lại là chúng tôi.

Muôn an ủi cụ Bá, chúng tôi phải nói chế đi rằng : "Chó có tướng ngũ đoản chẳng biết có lợi gì cho người nuôi không chứ chén thì kẻ cũng ngon thật !"

Trong lúc dốc bầu say tỉnh, chúng tôi nhớ đến tiếng ăng ăng rền rĩ sau cùng của Vện, lại chợt nghĩ đến một câu than thân của những bác si tình khi đem thân bỏ vào chỗ chết : "Thôi, cũng là một dịp cho ta tỏ dạ hi sinh tính mệnh để phụng sự ái tình !"

- Ắng ắng !!! (*)

Phụ nữ thời đàm, tập mới
số 24 (20.5.1934)

(*) Truyện ngắn này đăng trong mục Chuyện phụ nữ của tờ Phụ nữ thời đàm. Sau này, Vũ Trọng Phụng đưa đăng lại ở Đông Dương tạp chí số 20 (25.9.1937) với nhan đề Một con chó hay chim chuột ; chi tiết và lời văn cũng có gia giảm, thêm bớt ít nhiều. Tuy nhiên chính ở dạng đăng Phụ nữ thời đàm năm 1934, tác phẩm này cho thấy rõ xu hướng chống văn chương lãng mạn ở ngòi bút của tác giả. (chú thích của Lại Nguyên Ân)